

Даниленко Сергій Іванович

*Доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри
міжнародних медіакомунікацій та комунікативних технологій
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)
<https://orcid.org/0000-0003-3435-2146>
e-mail: danylenko@knu.ua*

**АСИНХРОННІСТЬ ЦІЛЕЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ ЯК ВИКЛИК ДЛЯ
СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА**

Резюме

У статті проаналізовано роль громадянського суспільства України та Польщі у контексті реалізації завдань стратегічного партнерства, зокрема методом компаративного аналізу досліджено проблему асинхронності їх цілей, яка має причини різної природи, та ускладнює формування єдиного геополітичного простору країн Центральної та частково Східної Європи. Це своєю чергою унеможливорює формування нової архітектури європейської безпеки, що адекватно відповідала б загрозам неоімперської Московії/Росії для Європейського континенту. Доведено, що для Польщі це обмежує її потенціал і перспективи держави, яка марить лідерством у вказаному субрегіону, а для України — спричиняє до появи нових зон напруження із сусідніми державами на західних кордонах, що ускладнює протидію російській агресії, оскільки формує недовіру між громадянами країн та підігривають обошільне негативне емоційне сприйняття. Узагальнено, що це є приводом для російської пропагандистської машини продукувати деструктивні наративи і руйнувати україно-польський європейський поступ. Наголошено, що такий стан контрастує із концепцією Ежи Гедройця, першочергово з її культурологічною частиною, де проголошуються ідеї польсько-українського порозуміння шляхом створення інтелектуального простору для діалогу між політичним класом та громадянами обох країн.

Ключові слова: громадянське суспільство; Польща; Україна; суспільно-політичний простір; громадські інституції; демократія; європейська безпека.

Вступ

Стан двосторонніх україно-польських відносин перебуває полі зору представників експертного та академічного середовищ, де вивчаються різні аспекти та сфери співпраці. До прикладу, у монографії українських та польських авторів Ю. Гайдука, М. Дорошка та В. Балюка, у якому аналізуються україно-польські відносини в модерних умовах гібридних загроз світовій та європейській безпеці, дослідники провели комплексний аналіз польсько-українських міждержавних відносин у їх якнайширшому спектрі [1]. У розвиток цих досліджень автор прагнув окреслити роль інституцій громадянського суспільства, а саме їх місця у громадянському секторі, у контексті формування суспільно-політичного простору в Центрально-Східній Європі на тлі російської агресії проти України. У зазначеному вимірі саме інституції громадянського суспільства мали б відіграти окрему роль, оскільки менше обтяжені політичною кон'юнктурою і бекграундом урядовців, їх ідеологічним поглядами чи відсутністю таких. У цьому зв'язку автор має на меті вести мову про перспективи та ролі громадянського сектору у подоланні напруженості в україно-польських відносинах під час російсько-української війни, формуванні нових умов міждержавного співробітництва у майбутньому.

Окрім того, науковці фіксують той факт, що брак динаміки у відносинах інституцій громадянського суспільства України та Польщі не сприяє розвитку стратегічних комунікацій, що послаблює обидві країни, чий уряд опиняються без громадської підтримки, контролю та ініціатив. Цілком зрозуміло, що поле страткому неможливе без участі третього сектора. Відповідно, україно-польські відносини не мають відповідного комунікативного супроводу на системній, стратегічній основі. Внаслідок цього вони комунікуються фрагментарно, безсистемно та у контексті негативних подій [2].

Чільне місце у налагодженні діалогу між Україною та Польщею відіграють такі елементи громадянського простору, як академічні, експертні та освітні кола, які готові спільно працювати над розробкою документів про стратегічне партнерство між сусідніми країнами. Їх напрацювання у подальшому можуть бути взяті за основу для затвердження документів на державному рівні. Так, наприклад, в Українському католицькому університеті наголошують, що співпраця між Україною та Польщею «неможлива без побудови ефективних механізмів постійного діалогу на різних рівнях: уряду, місцевого самоврядування, медіа, громадянського суспільства» [3].

Це цілком відповідає концепції Єжи Гедройця щодо України, суть якої — у безумовному визнанні її незалежності як базової умови стабільності в Центрально-Східній Європі та побудови партнерських польсько-українських відносин. Він вважав, що Польща має відмовитися від імперських

амбіцій і територіальних претензій («східні кресли»), а натомість підтримувати суверенітет України, а також Литви та Білорусі. Окрему роль у цьому мала б відгравати культура у широкому контексті та інтелектуальні дискусії, а напрацьований у їх перебігу консенсус зусиллями політичного класу транслювався б через медіа на широкий загаль [4]. Виходячи з цих положень, ми визначаємо наявну асинхронність цілей та завдань суб'єктів громадянського простору Польщі та України як явище об'єктивне, оскільки йдеться про суверенні держави і їх специфічні суспільно-політичні проблеми, але не як константу, яка не потребує уваги та зусиль для їх систематизації і оптимальної синхронізації для, першочергово, стратегічного партнерства як умови субрегіональної і загальноєвропейської безпеки.

Методи дослідження

Для досягнення поставлених завдань автор послуговувався низкою методів. Зокрема, застосував міждисциплінарний підхід, метод моніторингу документів за визначеною тематикою, до прикладу соціологічних опитувань, застосовано дані рейтингових агенцій, огляд експертних оцінок за темою дослідження. Також автор застосував ретроспективний та компаративний методи для вивчення розгортання проблеми та порівняння динаміки змін протягом 2024 і 2025 років, а у підсумку — концептуальний синтез.

Результати дослідження

Спочатку слід дати оцінку, чи коректним, релевантним буде таке порівняння — українського та польського громадянських просторів, і, відповідно, чи релевантними до суспільних завдань та викликів будуть *висновки*, зроблені на основі дослідження. На перший погляд буде наперед умовним порівнювати функціонування інституцій громадянського суспільства у країні, що зазнала найбільш кривавого від часів Другої світової війни вторгнення з боку Московії/Російської Федерації, та країни — члена Європейського Союзу й НАТО, яка, щонайбільше, потерпає від втручання «невідомих дронів» та інших поки що гібридних атак зі сходу Європейського континенту. Проте подальший порівняльний аналіз засвідчить, що дві країни мають у громадянському вимірі дотичні завдання. Хоча при «початковому огляді» на перший план виходять суттєві розбіжності, продиктовані різними умовами існування згаданих держав у сучасному світі. Так, Польща у 2024 та 2025 роках демонструвала стабільну динаміку, але без переходу до більш відкритого громадянського простору. Натомість Україна, зі зрозумілих причин показувала негативну динаміку: від тимчасового статусу «under review» у 2024 — до «repressed» у 2025 році. Висновок ніби на поверхні: домінує контраст, асиметричність. Польща рухається у напрямку інституційного розвитку, тоді як Україна бореться за виживання громадянського суспільства в умовах широкомасштабної війни. Але в обох країнах є спільне: питання обмеженого та непрозорого фінансування громадянського

(третього) сектора та виклики для медіа. Хоча в Україні вони виглядають значно загрозливіше: закриття редакцій, загибель журналістів, які висвітлюють події на фронті.

Європейська рейтингова інституція CIVICUS Monitor оцінила громадянський простір Польщі у 2024 році як «обмежений» на тлі багатообіцяючих реформ та постійних збурень у колі громадських активістів. Але все ж це слід розглядати як підвищення рейтингу Польщі до «обмеженого», раніше за шкалою згаданої рейтингової агенції він був «з перешкодами» («obstructed»). Зростання рейтингу громадянського простору Польщі, що детально описано у звіті «Влада народу під атакою 2024», підтвердило зусилля щодо відновлення демократичних інституцій та довіри громадянського суспільства до уряду Д Туска і «Громадянської платформи» після років правління правоконсервативної «Право і справедливість». Ключовими подіями, які вплинули на такі зміни, визначають: створення комісії з розслідування зловживань шпигунським програмним забезпеченням проти активістів та критиків попереднього уряду, створення дорадчого органу для підготовки головування Польщі в Раді ЄС та ініціативи щодо впровадження реформ, яких давно чекали правозахисники, загалом з ліберальними поглядами: легалізація одностатевих союзів та лібералізація суворих законів про аборти. За оцінками Тари Петрович, дослідниці країн Європи та Центральної Азії в CIVICUS Monitor, такі дії свідчать про «позитивний зсув для громадянського простору Польщі після років ослаблення демократії». Однак «уряд має й надалі прислухатися до голосів тих громадських організацій, які вимагають подальших змін, щоб забезпечити тривале покращення прав і свобод.

Слід додати, що Монітор CIVICUS — це дослідницький консорціум, який надає кількісні та якісні дані про стан громадянського суспільства та громадянських свобод у 198 країнах та територіях. Ці дані генеруються у співпраці з понад 20 дослідницькими центрами громадянського суспільства та скомпоновані з численних незалежних оцінок стану з правами людини у країнах світу. Вони складають основу для оцінки громадянського простору, а країни можна оцінити за такою шкалою — «закриті», «пригнічені», «з перешкодами», «обмежені» або «відкриті» («closed», «repressed», «obstructed», «narrowed» чи «open»)

Отож, за результатами 2024 року оцінка Польщі зросла на 10 балів з 56 до 66, перемістивши її із середнього рівня «з перешкодами» до вищого рівня «обмежений». Це означає, що хоча держава дозволяє окремим особам та організаціям громадянського суспільства здійснювати свої права на свободу об'єднань, мирних зібрань та висловлення поглядів, ці права все ж зазнають помітних обмежень. Загалом 42 країни світу того року отримали «обмежений» рейтинг. Україна у 2024 році мала рейтинг «under review»,

що означає «тимчасову оцінку» через надзвичайні обставини (повномасштабна війна). Фактично, рейтингування не відбувалося [5].

За висновком Орсолі Райх, старшої речниці Союзу громадянських свобод для Європи, «відновлення у Польщі у 2024 році орієнтирів на європейські цінності є позитивним кроком для демократії. Нещодавня реформа, спрямована на відновлення незалежності судової влади, включаючи плани деполітизації Національної ради судової влади, демонструє чітке зобов'язання підтримувати верховенство права та відновлювати відносини з європейськими інституціями». Вона закликала міністра юстиції продовжувати тісну співпрацю з ЄС та Радою Європи, щоб «знайти найбільш доцільні рішення для відновлення верховенства права відповідно до європейських стандартів» [6].

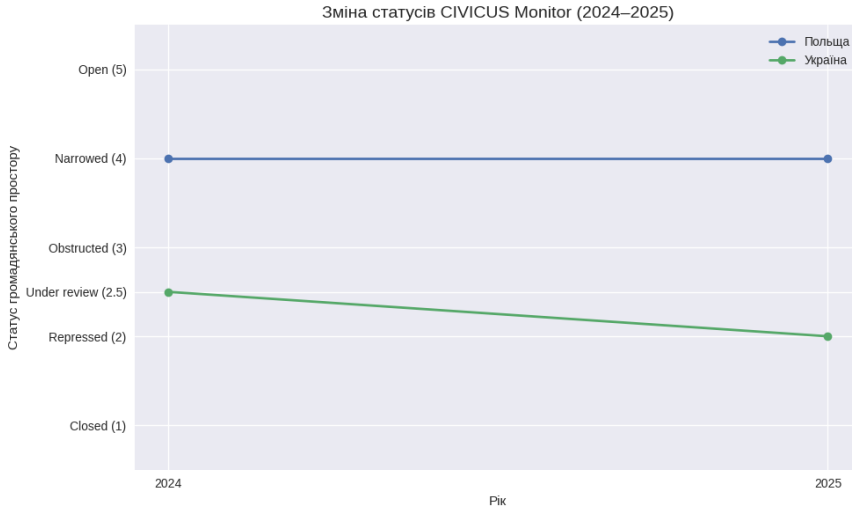
Незважаючи на прогрес, дослідники CIVICUS виявили поточні проблеми, які підривають громадянські свободи. До них належать нова міграційна стратегія, яка призупиняє право на притулок, незаконне повернення мігрантів на білоруський кордон та використання смертоносної сили для прикордонного контролю. Також були занепокоєння щодо рішучих дій, спрямованих на «деполітизацію» суспільного мовника, що ставить під сумнів свободу преси та незалежність медіа. Схожу картину подають й інші політичні оглядачі в Польщі, коли йшлося про рік переходу влади від «ПіС» до «ГП» [7].

Досліджуючи стан українського та польського громадських просторів у 2025 році бачимо подальшу тенденцію до посилення асинхронності. Візьмемо до прикладу євроінтеграційний контекст. Головування Варшави у Раді ЄС (перша половина 2025 року) дало поштовх для інституційного розвитку та нових механізмів фінансування неурядових організацій, хоча виклики інтеграції та політичної поляризації залишаються. Коли Польща головувала в Раді ЄС, структурувала «політику згуртованості» 2028 — 2034 [8]. Україна залишалася кандидатом на *вступ* до ЄС, отримувала підтримку для реформ та інтеграції, проводячи напружену, часом агресивну державну політику силами дипломатії та залучаючи до цих питань третій сектор. Прикладом є адвокаційна діяльність Ганни Гопко, співзасновниці ICUV — Міжнародного центру української перемоги та голови правління Мережі захисту національних інтересів ANTS [9]. Також у цьому контексті на рівні міжнародному діє перша в Україні лавреатка Нобелівської премії миру, правозахисниця, одна з лідерок українського громадянського сектору Олександра Матвійчук [10].

У підсумку за 2025 рік простір для громадянського суспільства у Польщі залишається обмеженим, але офіційна Варшава використовує європейське лідерство для інституційного розвитку громадянського сектора. Водночас це рік в Україні простір для дій був значно обмежений війною,

але громадянське суспільство зберегло життєздатність завдяки міжнародній підтримці та внутрішній мобілізації. Це свідчить, що у Польщі відбувався поступальний, але складний розвиток, натомість українські громадські активісти протидіяли викликам агресії Росії.

Ось наочна візуалізація — лінійний графік (створений з використанням ШІ), який показує зміну статусів CIVICUS Monitor, шкалу якого ми брали за основу дослідження, для Польщі та України у 2024 — 2025 роках:



Проблема полягає ще й у тому, що діяльність інституцій третього сектора відбувається «паралельно» до урядових дій, синергії громадського та урядового секторів на україно-польському напрямі не відбулося. Впливу громадянського сектора на міждержавні відносини бракує, що серед решти негативних чинників призвело до тих кризових результатів, які зафіксовані у дослідженнях, зокрема Центру Разумкова. Тим часом перед Україною та Польщею стоїть завдання створити запобіжники для безконфліктного співіснування в межах Європейського Союзу та безпекового простору НАТО на його східному фланзі.

Натомість фіксуємо протилежні тенденції. Є доконаним фактом, що ще з 2024 року Варшава та Вашингтон втрачають прихильність серед українського населення. А після політики умиротворення Путіна, що її провадить президент Дональд Трамп з його проросійським «планом миру», США у сприйнятті українських громадян та їх інституцій все більше отримують негативних оцінок [11]. Для кращого розуміння складності ситуації варто вказати на різке зниження частки українців на початку 2024 року, які цілком позитивно ставалися до Польщі. Так, якщо у травні-червні 2023 року ця частка становила 73,6%, то в березні 2024 року показник обвалився до 18,2% [12]. Рік тому США та Польща мали довіру громадян України як держави,

що найбільшою мірою допомагають Україні у протистоянні російської агресії. Але ці дані зібрані до трампівської перемоги та президентських виборів у Польщі [13]. Можна спрогнозувати, що зафіксує опитування громадян України Центром Разумкова наприкінці 2025 чи на початку 2026 року щодо цих держав, точніше оцінки їх урядів. Отож, відновити стан довіри без залучення інституцій громадянського суспільства тут виглядає марним. Проте маємо зважати на той факт, що асинхронність цілей громадянського простору двох країн стане тут викликом. А отже потребуватиме зусиль для синхронізації на базі спільних інтересів держав та суспільств.

Висновки

Дисгармонізація україно-польських відносин, переважно на урядовому рівні, спонукає до пошуку нових інструментів та каналів відносин між країнами, де можуть активізуватися додаткові інструменти комунікування та прийняття легітимних рішень, що враховують настрої та потреби активної (пасіонарної) частини суспільства. Компаративний аналіз стану громадянських просторів України та Польщі вказує на їх асинхронність щодо базових завдань та цілей, які є відображенням суспільно-політичних процесів у кожній із держав та міжнародної ситуації у контексті російської агресії проти України. Ця ситуація є цілком обґрунтованою і свідчить про брак залученості інституцій громадянського суспільства до міждержавного діалогу. Однак це не виключає того, що представники академічного і експертного середовища, громадські організації та медіа за цих умов не здатні сформулювати нові наративи для захисту національних інтересів України та Польщі, що є не ситуативними, природними стратегічними союзниками у протистоянні неоімперським амбіціям РФ, які вже відкрито декларуються. Скоріше ситуація спонукає до таких дій. Для цього існує достатньо громадських двосторонніх ініціатив, організацій та об'єднань. Їх синергіє може бути альтернативним рішенням у подоланні деструктивної асиметричності. Основою може стати спільний європейський вибір, загроза агресії неоімперської проти Московії/Росії, зусилля з інституційного зміцнення громадянських структур, нові механізми фінансування через політику згуртованості як європейську цінність. А також — міжнародна підтримка навіть за умов автаркізації, самоусунення США, розвиток цифрових платформ для громадянських ініціатив, де українська «Дія» може витупати полігоном для втілення ідей.

На наш погляд, сьогодні проблема полягає у тому, що діяльність НГО відбувається «паралельно» до урядових дій, синергії громадянського та урядового секторів на україно-польському напрямі не відповідає вимогам часу. До цього додається асинхронність цілей інституцій громадянського сектора України та Польщі. Впливу громадського сектора на міждержавні відносини бракує, що серед решти негативних чинників призвело до тих

кризових результатів, які зафіксовані у дослідженнях, зокрема Центру Разумкова. Тим часом перед Україною та Польщею стоїть завдання створити запобіжники політичним провокаціям. Упереджувальну функцію можуть взяти на себе інституції громадянського суспільства для мінімізації криз та безконфліктного співіснування в межах Європейського Союзу та зони відповідальності НАТО на його східному фланзі.

Список посилань

1. Гайдук Ю., Дорошко М., Балюк В. Українсько-польські відносини в умовах гібридних загроз безпеці: Монографія. Київ: Ніка-Центр, 2019. 280 с. (дата звернення: 31.10.2025).
2. Стратегічне партнерство Польщі та України в умовах зміни міжнародної системи: точки зору Польщі та України / під наук. ред. Марек Петрась, Валентин Балюк, Григорій Перепелиця. Вимір публічної дипломатії та стратегічної комунікації. С. 353-376. Київ/Люблін: Видавництво Університету Марії Кюрі-Склодовської, 2024. 442 с. (дата звернення: 31.10.2025).
3. Український Католицький Ун-т. (2025). Попри виклики у стосунках Польщі та України, маємо наполегливо шукати можливості діалогу, — віцепрезидент УКУ. УКУ. URL: <https://ucu.edu.ua/news/popry-vyklyku-u-stosunkah-polshhi-ta-ukrayiny-mayemo-napoleglyvoshukaty-mozhlyvosti-dialogu-vitseprezydent-uku/> (дата звернення: 31.10.2025).
4. Бердиховська Б. (2024, 8 травня). Україна в житті Єжи Гедройця та на шпальтах паризької «Культури». Culture.PL URL: <https://culture.pl/ua/stattia/ukrayina-v-zhytti-yezhy-gedroytsya-ta-na-shpaltakhparyuzkoji-kultury> (дата звернення: 20.11.2025).
5. Ukraine Rating under review. (2022, 30 грудня). CIVICUS Monitor. URL: <https://monitor.civicus.org/country/ukraine/> (дата звернення: 20.11.2025).
6. The CIVICUS Monitor upgrades Poland's civic space to «Narrowed» amid promising reforms and lingering concerns. CIVICUS Monitor. URL: https://monitor.civicus.org/press_release/2024/poland/ (дата звернення: 24.10.2025).
7. Польща — політичні підсумки 2024 року. (2024, 12 жовтня). Portal Polskiego Radia SA. URL: <https://surl.li/vqajqf> (дата звернення: 25.10.2025).
8. Третяк Ю. (2025). Політика згуртованості ЄС після 2027-го: що пропонує Польща і чому це важливо для України? Інститут громадянського суспільства. URL: <https://www.csi.org.ua/news/politykazgurtovanosti-yes-pislya-2027-go-shho-proponuye-polshha-i-chomu-cze-vazhlyvo-dlya-ukrayiny/> (дата звернення: 25.10.2025).
9. Подарувала Зеленському футболку «Make russia small again»: куди зникла і як зараз виглядає екснардеп Ганна Гопко. (2025). Телеграф. URL: <https://news.telegraf.com.ua/ukr/obshhestvo/2025-02-15/5898203-podarila-zelenskomu-futbolku-make-russia-small>

- again-kuda-propala-i-kak-seychas-vyglyadit-eks-nardep-anna-gopko (дата звернення: 25.10.2025).
10. Король Чарльз III зустрівся з українською нобелівською лавреаткою Олександрою Матвійчук. *Еспресо*. URL: <https://espresso.tv/svit-korol-charlz-iii-zustrivsyia-z-ukrainskojy-nobelivskojy-laureatkojy-oleksandrojy-matviychuk> (дата звернення: 25.10.2025).
 11. Українці вважають мирний план Трампа нежиттєздатним. *Gradus*. URL: <https://gradus.app/uk/open-reports/ukrainians-view-trumps-peace-plan-as-unworkable/> (дата звернення: 05.12.2025).
 12. Центр Разумкова. Оцінка впливу зовнішньополітичних чинників на Україну. Ставлення до іноземних держав та окремих ініціатив їх лідерів. Оцінка громадянами України легітимності правління Путіна (березень 2024р.). Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-vplyvu-zovnishnopolitychnykh-chynnykiv-na-ukrainu-stavlennia-do-inozemnykh-derzhav-ta-okremykh-initsiatyv-ikh-lideriv-otsinka-gromadianamy-ukrainy-legitymnosti-pravlinnia-putina-berezen-2024r> (дата звернення: 12.10.2025).
 13. Центр Разумкова. Зовнішня політика України: стан, тенденції, перспективи. Центр Разумкова. (вересень — жовтень 2024р.). URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/zovnishnia-polityka-ukrainy-stan-tendentsii-perspektyvy> (дата звернення: 12.10.2025).

References

1. Haiduk, Y., Doroshko, M. & Baliuk V. (2019). *Ukrainian-Polish relations in the context of hybrid security threats: Monograph*. Kyiv: Nika-Centre, 280 p. (date of access: 31.10.2025).
2. *Strategic partnership of Poland and Ukraine in the context of changing the international system: perspectives of Poland and Ukraine* / sc. eds. Marek Petras, Valentyn Baliuk, Hryhorii Perepelytsia. Dimension of public diplomacy and strategic communication. (2024). Kyiv/Lublin: The Maria Curie-Skłodowska University Press, 353-376. [442 p.]. (date of access: 31.10.2025).
3. Ukrainian Catholic University. (2025). Despite the challenges in Polish-Ukrainian relations, we must persistently seek opportunities for dialogue, says vice-president of UCU. UCU. URL: <https://ucu.edu.ua/news/popryvyklyku-u-stosunkah-polshhi-ta-ukrayiny-mayemo-napoleglyvoshukaty-mozhlyvosti-dialogu-vitseprezydent-uku/> (date of access: 31.10.2025).
4. Berdykhovska B. (2024, 8 May). Ukraine in the life of Jerzy Giedroyc and in the columns of the Parisian «Culture». *Culture.PL* URL: <https://culture.pl/ua/stattia/ukrayina-v-zhytti-yezhy-gedroytsya-ta-nashpaltakh-paryzkoyi-kultury> (date of access: 20.11.2025).

5. Ukraine Rating under review. (2022, 30 December). CIVICUS Monitor. URL: <https://monitor.civicus.org/country/ukraine/> (date of access: 20.11.2025).
6. The CIVICUS Monitor upgrades Poland's civic space to «Narrowed» amid promising reforms and lingering concerns. (2024). CIVICUS Monitor. URL: https://monitor.civicus.org/press_release/2024/poland/ (date of access: 24.10.2025).
7. Poland — political results of 2024. (2024, 12 October). Portal Polskiego Radia SA. URL: <https://surl.li/vqajqf> (date of access: 25.10.2025).
8. Tretiak, Y. EU cohesion policy after 2027: what does Poland offer and why is it important for Ukraine? Institute of Civil Society. URL: <https://www.csi.org.ua/news/polityka-zgurtovanosti-yes-pislya-2027-go-shho-proponuye-polshha-i-chomu-cze-vazhlyvo-dlya-ukrayiny/> (date of access: 25.10.2025).
9. She Gave Zelensky a «Make Russia Small Again» T-shirt: Where Former MP Hanna Hopko Disappeared and What She Looks Like Now. (2025). Telegraf. URL: <https://news.telegraf.com.ua/ukr/obshhestvo/2025-02-15/5898203-podarila-zelenskomu-futbolku-make-russia-small-again-kuda-propala-i-kak-seychas-vyglyadit-eks-nardep-anna-gopko> (date of access: 25.10.2025).
10. King Charles III Meets Ukrainian Nobel Laureate Oleksandra Matviichuk. Espresso. URL: <https://espresso.tv/svit-korol-charlz-iii-zustrivsyia-z-ukrainskoyu-nobelivskoyu-laureatkoyu-oleksandroyu-matviychuk> (date of access: 25.10.2025).
11. Ukrainians Consider Trump's Peace Plan Unviable. Gradus. URL: <https://gradus.app/uk/open-reports/ukrainians-view-trumps-peace-plan-as-unworkable/> (date of access: 05.12.2025).
12. Razumkov Center. (2024, March). Assessment of the Impact of Foreign Policy Factors on Ukraine. Attitudes Toward Foreign States and Certain Initiatives of Their Leaders. Assessment by Ukrainian Citizens of the Legitimacy of Putin's Rule Razumkov Center. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinkavplyvu-zovnishnopolitychnykh-chynnykiv-na-ukrainu-stavlennia-do-inozemnykh-derzhav-ta-okremykh-initsiatyv-ikh-lideriv-otsinkagromadianamy-ukrainy-legitymnosti-pravlinnia-putina-berezen-2024r> (date of access: 12.10.2025).
13. Razumkov Center. (2024, September-October). Ukraine's Foreign Policy: State, Trends, Prospects Razumkov Center. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/zovnishnia-polityka-ukrainy-stan-tendantsii-perspektyvy> (date of access: 12.10.2025).

Serhiy Danylenko

*Doctor of Political Sciences, Professor, Head of the Department
of International Media Communications and Communication Technologies*

Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)

<https://orcid.org/0000-0003-3435-2146>

e-mail: danylenko@knu.ua

**ASYNCHRONISED GOALS OF UKRAINIAN AND POLISH
CIVIL SOCIETIES: A CHALLENGE FOR BILATERAL STRATEGIC
PARTNERSHIP**

Abstract

This article examines the role of Ukrainian and Polish civil societies in advancing the objectives of the countries' strategic partnership. A comparative analysis highlights an asynchrony between the goals of the two civil societies, attributed to several factors. This asynchrony is shown to complicate the formation of a shared geopolitical space for the countries of Central Europe and, to some extent, Eastern Europe. The absence of such a space makes it impossible to establish a new European security architecture capable of responding adequately to the threats posed by neo-imperial Russia. The article argues that the misalignment of Ukrainian and Polish civil society goals limits Poland's potential and prospects as a sub-regional leader. For Ukraine, this misalignment generates new areas of tension that undermine trust between neighbouring states and reinforce mutual negative perceptions, thereby complicating joint efforts to counter Russian aggression. The analysis further demonstrates that Russia exploits this asynchrony by disseminating propaganda, promoting destructive narratives, and hindering Ukrainian-Polish progress towards Europe. The study underscores that this situation stands in contrast to Jerzy Giedroyc's conception of Ukrainian – Polish partnership – particularly its cultural dimension – which emphasised mutual understanding fostered through an intellectual space for dialogue among politicians and ordinary citizens of both nations.

Keywords: civil society; Poland; Ukraine; socio-political space; civil society institutions; democracy; European security.

Стаття надійшла до редакції 24.10.25

© Даниленко С. І., 2025